

VAKIFLAR Dergisi

XIII. Sayı

Fiati : 1.000 TL.

Yurt dışında : 20 \$ veya 40 DM.

Sahibi
Vakıflar Genel Müdürlüğü
Adına

Galip YİĞİTÜDEN

Sorumlu
Yazı İşleri Müdürü
İbrahim ATEŞ

Yazı Kurulu
İbrahim ATEŞ
Sadi BAYRAM
Tahsin TÜRKER
Kerim ERDOĞAN

Teknik Yönetmen
Sadi BAYRAM
Tahsin TÜRKER

Gönderilen yazılar iade edilmez.
Yayınlanan yazılarda ileri sürülen fikir ve beyan-
lardan yazı sahipleri sorumludur.

Makaleler kaynak gösterilmek kaydı ile iktibas
edilebilir.

Ön kapak :

Başbakanlık Makam odasında bulunan İbrahim Çallı'nın Atatürk
tablosu.

Arka kapak :

Dolmabahçe Sarayı'nda bulunan Surre Alayı'na ait bir tablo.

Telefon (Ankara)

25 49 38

25 75 30 / 01-04

Basıldığı Yer :

Başbakanlık Basımevi — Ankara

1 9 8 1

**İSTANBUL'DAKİ,
TEKKE, ZÂVIYE VE
HÂNKAHLAR
HAKKINDA 1199 (1784)
TARİHLİ ÖNEMLİ
BİR VESİKA**

Osmanlı İmparatorluğu Devrinde, İslâmî müesseselerin önemlilerinden birini tarikatler teşkil etmiştir. Tarikat mensuplarının oturmalarına ve âyin icra etmelerine mahsus yerler, bazı ufak anlam farklarıyla, tekke (veya tekye), zâviye, hânkah (veya hânikah), dergâh, âsitâne (veya âstâne) v.s. gibi isimlerle anılmıştır. Tekke (çoğ. tekâyâ), Farsca dayanma, güvenme anlamına gelen tekye sözünden bozma olup, tarikat erbâbının barındığı ve âyin yaptığı yer ma'nâsıdır.¹ Hânkah (çoğ. havânik), tekke ma'nâsına gelip, tarikat müesseselerinin merkezi yerine kullanılırdı. Hânkah postunda oturan şeyh, o tarikatın en büyük şahsı sayılırdı². Zâviye, (çoğ. zevâyâ), tekkenin küçüğüne verilen isimdir³. Âsitâne, büyük tekke demektir⁴. Dergâh da yine tekke anlamına gelir. Ayrıca, -hâne kelimesi, son eki getirilmek suretiyle yapılan birleşik isimlerle de, değişik tarikatlere ait yerler ifade edilmiştir. Mevlevihâne, Kalenderhâne gibi.

Osmanlı imparatorluğunda başta merkez İstanbul olmak üzere, pek çok şehir ve kasabada, değişik tarikat erbâbının kurduğu tekke zâviye ve hânkahlar mevcuttu⁵. Yazımızın konusunu teşkil eden vesika, I. Abdülhamid zamanına ait olup, 1 muharrem 1199 (13 kasım 1784) tarihini taşımaktadır. Hükümdârın, eski ve güzel bir geleneğe göre, her yılın 1 muharreminde tarikat erbâbının hayır dualarını kazanmak amacıyla dağıtacağı atiyeler dolayısıyla, İstanbul ve civarındaki tekke, zâviye ve hânkahların tesbit edildiği bir müfredat defteridir. Ayrıca deftere bazı sahâbe mezarları ve önemli tek-

Atilâ ÇETİN

1) Pakalın, Mehmed Zeki, Osmanlı Tarih Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü, İstanbul, 1946, I., 730.

2) Ayn. mlî. Ayn. eser, III., 445. (A. g. e.)

3) Ayn. mlî. Ayn. eser, III., 648. (A. g. e.)

4) Ayn. mlî. Ayn. eser, I., 94. (A. g. e.)

5) İstanbuldaki tekke ve zâviyelerle ilgili basılmış bir eser, Bandırmalı-zâde Ahmed Münib, Mecmûa-yı tekâyâ, İstanbul, 1307; İslâm Ansiklopedisi, İstanbul madde-si, C.V./2. s. 1214/75-80 de verilen liste, Bandırmalı-zâde'nin eserinden alınmıştır. Ayrıca, Reşat Ekrem Koçu, İstanbul Ansiklopedisi, İstanbul, 1946.

ke şeyhlerinin isimleri de kaydedilmiştir. Tekke ve zâviyeler İstanbulun büyük semtlerine göre «kol» adı altında toplanmıştır. Ayasofya, Eyüp, Kocamustafa Paşa, Şehremini kolları gibi.

Belgede sonradan bazı ilâve ve derkenarlar yapıldığı görülmektedir. Bazı değişiklik, mahlûl ve tayinler tarihleriyle yazılmıştır. Nitekim en son 13.11.1208 (12.6.1793) tarihli derkenara raslıyoruz. Bu nev'i ilâve ve derkenarlar hangi tekke ve zâviye ile ilgili ise, ondan sonra parentez içinde olarak verilmiştir. Vesikanın sonunda, tekke ve zâviyeler yekûnunu 233 olarak gösterilmişse de, aslında, 203 adedi tekke ve zâviye olup, diğerleri bazı türbe ve şeyh isimlerine aittir. Ancak Hükümdarın ihsanı olarak, tekke ve zâviyelere, türbe ve şeyhlere eşit olarak 10 ar kuruluşluk atıyye verildiği dikkati çekmektedir.

Sunduğumuz vesika, 1199 (1784) yılında İstanbul ve çevresindeki önemli tekke, zâviye ve hânkahları ve buldukları yerleri gösterdiği gibi, ayrıca İstanbul mahalleleri ve tarihî semt adları bakımından da dikkate değer bilgiler ihtiva etmektedir.

Bu önemli belgeyi aşağıda aynen veriyoruz⁶:

«Beher sâl-i meyâmîn iştîmâlin gurre-i muharreminde Taraf-ı Hümâyûnu inâyet makrûn-u mülûkâneye fuqara-yı tarikatden isticlâb-ı daavât-ı hayriyye zîmnında atıyye ihsanı kaide-i kadime-i müstahseneden olmağla Âsitâne-i aliye ve civâr-ı saltanat-ı seniyyede olan mecmû' tekâya ve zevâyânın ale'l-esâmî defter-i müfredâtıdır ki zikr olunur Fi gurre-i M sene 99.

ERÂF-I AYASOFYA-YI KEBİR VE SULTAN BAYEZİD HAN-I VELÎ

- Ayasofya-yı Kebîrde Sinan Erdebilî tekyesi,
- Bâb-ı Hümâyûn ittisâlinde Mudanyalı - zâde tekyesi,
- Cebehâne ittisâlinde Nakşibendî Ağa Şeyh tekyesi,
- Atmeydanı kurbünde Sofyalı Mehmed Paşa tekyesi,

- Atmeydanı kurbünde Mehmed Paşa câmii karşusunda Özbekler tekyesi,
- Bâb-ı âsafî kurbünde Aydın - zâde tekyesi,
- Bâb-ı âsafî kurbünde. Dârü's-saâde Ağası tekyesi,
- Ahurkapu kurbünde Akbıyık tekyesi,
- Küçük Ayasofya tekyesi,
- Çığala-zâde kurbünde Kâdiriler tekyesi,
- Mahmud Paşa kurbünde Çolak tekyesi,
- Irgad pazarında Çorlulu Ali Paşa tekyesi,
- Kumkapı Nişancasında Havuzlu Uşşâkî tekyesi (Yeni bağçe kurbünde Akşemseddin mahallesinde Şeyh Esseyyit Mehmed Şemsü'l-Kâdirî zâviyesi mahlûlünden),
- Bağçekapusu dahilinde Yıldız Dede tekyesi,
- Bağçekapusu haricinde Bursa tekyesi şeyhi Mustafa Efendi,
- Kumkapı nişancasında İbrahim Paşa Câmî'i ittisâlinde İbrahim Paşa tekyesi (Koca Mustafa Paşa kolundan Binik Dede mahlûlünden nakl olundu).

ETRÂF-I AKSARAY

- Daltaban kurbünde Sa'di Abdüsselâm Efendi tekyesi,
- Çoban Çavuş mahallesinin mekteb-i cedid hocası halvetî şeyh Abdi Efendi (Yahya efendi Şeyhî-Zade Mustafa Efendiye nakl olundu Kasım Paşa kalemine nakl olundu mahlûlünden),
- Langa-i kebîr civârında Mu'îd Hasan Efendi zâviyesi,
- Aksaray kolları zâhrında Mehmed Paşa zâviyesi,
- Aksaray sebili zâhrında Cesîm Latif tekyesi,
- Sofular mahallesinde Şeyh Süleyman tekyesi,
- Sofular mahallesinde Alaâddin tekyesi,
- Sofular mahallesinde Sertarîk-zâde (?) halifesi Hâfız efendi tekyesi,

6) Başbakanlık Arşivi, D. BŞM. 1208.11.13 kayıtlı vesika.
7) Sertarîk, Mevlevîlerde Çelebi efendinin muavini anlamına.

- Horhorda Hindîler tekyesi,
- Kırkdörtkapusunda Mehmed Ağa yokuşunda Âltuncu-zâde tekyesi,
- Saraçhâne kurbünde Alemdâr Haydar Dede zâviyesi,
- Murad Paşa kurbünde Nakşibendi Beşikci-zâde Şeyh Süleyman efendi,
- Altımermerde Tokadî Emin Efendi halifesi Seyyid Baba zâviyesi (mahlûl olmağla Gurabiyeciler içinde hâmi umur şeyhi Elhâc Mehmed Efendi nakşibendi tekyesine kayd olundu),
- Nakşibendi Vidinî Şeyh Mehmed Dede efendi.

ETRÂF-I CÂMİ-İ ŞERİF-İ FÂTİH
SULTAN MEHMED HAN TAB-İ
SERAH VE BÂB-İ EDİRNE

- Ayvansaray kapusu dahilinde çınarlı-çeşmede Hazreti Ebu Zer Gıfarî (radiyallahü anhu'l-Bârî) türbesi,
- Toklu Dede'de Hazreti Ebu Şeybetü'l Hudrî ve Hamdu'l-Ensari radiyallahü anhüma türbeleri,
- Ayvansaray kapusu dahilinde Hazret-i Câbir (radiyallahü anh) türbesi,
- Eğrikapu dahilinde Hazret-i Hâfir (radiyallahü anh) türbesi,
- Ka'riye câmii ittisalinde Hazret-i Ebu Sa'id'ül Hudri (radiyallahü anh) türbesi,
- Tekfur Sarayı kurbünde Hazret-i Şa'be (radiyallahü anh) türbesi,
- Eğrikapuda Emir Buhârî tekyesi,
- Sultan Mehmed câmii kurbünde Emir Buhari tekyesi,
- Emir Buhari kurbünde Memi Çan türbesi,
- Sultan Mehmed câmii kurbünde Üç Emirler tekyesi,
- Karagümrük kurbünde Nureddin Efendi hânkahi
- Sultan Selim kurbünde Sivasî Efendi tekyesi,
- Bozdoğan kemerinde Şeyh Helvayî türbesi,
- Sultan Mehmed câmii kurbünde Boyacılar kapusunda Viran Türbe,
- İfrazkiye yokuşunda Kadirî Mehmed Efendi tekyesi,
- Otlukçü yokuşunda İplikçi Şeyh Mehmed Efendi tekyesi,
- Kadiçeşmesi kurbünde Tahir Ağa tekyesi,
- Aşıkpaşa'da Emirler tekyesi,
- Cibâli kapusunda Sirkeci İsmail Efendi tekyesi,
- Mehmed Ağa câmii tekyesi,
- Mehmed Ağa câmii kurbünde Fazlızade Şeyh Efendi (Şah Sultan tekyesinde Meydancı Dedeye ta'yin olunmağla Eyüb kalemine nakl olunmuştur).
- Nişancı-yı cedîd câmii derûnunda Bül-bülcü-zâde Efendi tekyesi,
- Nişancı-yı cedîd kurbünde Abdal Şeyh Mustafa Efendi,
- Nişancı-yı cedîd'de Bebekçiler mahallesinde Hamza-zâde tekyesi,
- Nişancı-yı cedîd'de Sertarik-zâdenin Salı tekyesi,
- Dırağman kurbünde İsa-zâde tekyesi,
- Sultan hamamı kurbünde Hoca Kasım Yunanî camiinde Fâtiş merhumuh sakası türbesi,
- Sultan hamamı kurbünde Hazret-i Hasan ve Hüseyin türbedarı ve Hazret-i Halid imamı türbesi,
- Edirnekapısında Acıçeşmede Halveti Şeyh Ali Efendi tekyesi,
- Edirnekapusu kurbünde Sarmaşık tekyesi,
- Edirnekapusu civarında Löküncülerde Şeyh Mustafa tekyesi,
- Eğrikapu kurbünde Beygan Şeyh Hasan Efendi dervişleri Hüseyin Dede (vefatını Kocamustafa Paşa Şeyhi inhâ etmekle Edirnekapusunda Lokmagöz halifesi Şeyh Mehmed Sâbirî Efendiye verilmiştir. Fi 22 S 1202 Eyüb koluna nakl),
- Balat tekyesi Şeyhi Efendiye,
- Eğrikapu dahilinde Çiniliçeşmede Gülşenî Gürcü Ali Efendi tekyesi,

- Balatda Eşref-zâde hülefâsından Yazıcı mahallesinde Sami tekyesi,
- Çukurhamam kurbünde Seyyid Şeyh Mustafa Nuri Efendi,
- Dırağman kurbünde Kefeli Câmii derununda Şeyh Salih Nakşibendî tekyesi,
- Tarîk-i nakşibendiyeden Saraçhâne başında Sa'îd Efendi tekyesinin şeyhi, Süleyman Efendi (Galata kolunda Mevlevihâne civarında nakşibendi Seyyit Emin Efendi terkinden işbu mahalle nakl olunmuştur Fi 25 M 1202),
- Atpazarı kurbünde Kul câmii derûnunda tarîk-i halvetiyeden Eşşeyh Esseyyit İbrahim Efendi zâviyesi (Eyüp kolunda Balçık iskelesinde Lokmagöz Davud mahlûlünden müceddeden 10, 12. 1201).

ETRÂF-I HASEKİ SULTAN

- Haseki Sultan câmii ittisâlinde Bayram Paşa tekyesi,
- Haseki Sultan medresesi kurbünde Başcı câmiiinde Gülşenî Sa'îd Efendi,
- Haseki Sultan câmii kurbünde nakşibendi Seyyit Baba tekyesi,
- Davutpaşa'da Örük Baba tekyesi Şeyhi Zeynelabidin Efendi,
- Altımermerde Cedîd Ali paşa tekyesi,
- Davutpaşa'da Çukurçeşmede Hacı Dede halifesi Hakkı Efendi,
- Altımermerde Doğanca Baba zâviyesi,
- Altımermerde Cündî Hurrem zâviyesi,
- Altımermerde Sormagir mahallesinde Kâdirî Şeyh Halil Efendi tekyesi,
- Altımermerde Seyyit Ömer mahallesinde Tavîl Mahmüt Efendi tekyesi,
- Altımermerde küçük hamam meydanında Şeyh Mehmed Haffaf zâviyesi,
- Çınarcık câmii kurbünde Sancaktar Hayreddin tekyesi,
- Samatya kurbünde Sa'di Bedreddin tekyesi,
- Samatya kurbünde Sa'di Etyemez tekyesi,
- Davutpaşa da Taşçı tekyesi,
- Altımermerde Küçükhamam kurbünde Zehgirci (8) tekyesi (Mahlûlünden Koca-

mustafa Paşa Şeyhi Efendi inhâsiyle ilga ve Sultan Memed kolunda Şeyh Salih nakşibendi ismine nakl).

ETRÂF-I KOCAMUSTAFA PAŞA

- Kocamustafa Paşa hânkanı,
- Kocamustafa Paşa zâkir-başısı (9) efendi,
- Kocamustafa Paşa imâreti şeyhi efendi,
- Kocamustafa Paşa hânkahı pîş-kademi (10) efendi,
- Kocamustafa Paşa türbedarı efendi,
- Kocamustafa Paşa kubünde Bâzırgan tekyesi,
- Silivrikapusu dahilinde Emirler tekyesi,
- Ağaçayırında Şeyh Safvetî tekyesi,
- Akarca civarında Öksüzce Baba tekyesi,
- Ağaçkakanda Emin Ganem mektebi civarında Kadirî Şeyh Kadri Efendi,
- Şekerpâre çeşmesinde Sa'dullah Çavuş tekyesi,
- Asmalı sokakta Kürkçü tekyesi (Şeyh Mustafa Efendi kadirî),
- Silivrikapusu kurbünde Peyk Dede tekyesi (Mahlûl olmağla Kumkapı Nişancasında İbrahim Paşa tekyesine kayd ve Ayasofya koluna nakl olundu),
- Yedikule kurbünde Mîrahûr tekyesi (Şeyh İbrahim Efendi),
- Arabacı Bayezid mahallesinde Seyyit Hacı Mehmed Cemaleddin Efendi,
- Yedikule Bucakbağı mescidi kurbünde nakşibendi İbrahim Dede,
- Kocamustafa Paşada Kuşbazlar içinde Şeyh Abdülkadir Efendi (Zirde Şehremini kolundan nakl olundu).

ETRÂF-I ŞEHREMİNİ

- Topkapı Kürkcü câmiiinde Ümmî Sinan hânkahı,

8) Zehgir, Kemankeşlerin ok atmak için baş parmaklarına taktıkları alet, parmak halkası, zeygîr de denir.

9) Zâkir-başı, tekkede zikir esnasında ilâhî okuyanların başı.

10) Pîş-kadem, âyin için önayak olan ve şeyhin muâvini sayılan dervîş.

- Şehremininde Himmet-zâde tekyesi,
- Şehremininde Nazmi-zâde Halim Efendi tekyesi,
- Şehremininde Remlî tekyesi,
- Şehremininde Çivi-zâde câmiî kurbünde Cemâlî halifesi Seyyit Mustafa Efendi,
- Şehremininde Halevî Efendi tekyesi,
- Mi'mâr çarşısında Mi'mâr tekyesi,
- Mi'mar-ı çarşı Kasım Efendi tekyesi demekle şehir kadirî Seyyit Mehmet Emin Efendi tekyesi (Mahlûlünden Kocamustafa Paşada Kuşbazlar içinde Şeyh Abdülkadir veriliş Kocamustafa Paşa koluna nakl olundu),
- Mi'mâr tekyesi kurbünde Gavsi Efendi tekyesi,
- Mi'mar câmiî derûnunda Şeyh Seyyit İsmail tekyesi,
- Mi'marda Şeyh Şevki Mustafa Efendi tekyesi,
- Odabaşı çarşısında Yaylada Kelâmî tekyesi,
- Fenâyî mahallesinde Şerbetdâr tekyesi,
- Mollagürânide Koruklu tekyesi,
- Yaylada Aydın kethüda tekyesi,
- Yaylada Ya'kup-zâde zâviyesi,
- Mevlevihâne Yenikapusu kurbünde Şeyh Ahmed Kadirî tekyesi,
- Topkapuda Sulukulede Hekim Şeyh Mehmed Efendi tekyesi,
- Yenibağçede Kalcılarda Uşşakî tekyesi,
- Kilise câmiî derûnunda Şeyh zâviyesi (Seyyit Şeyh Mustafa Efendiye selimdir),
- (Yenibağçe kurbünde Akşemseddin mahallesinde Şeyh Esseyyit Mehmed Şemsi elkadirî zâviyesi - Ayasofya kolunda Havuzlu tekyesi müceddeden nakl).
- Ayvansaray kapusuna muttasıl Hazret-i Mehmedü'l-Ensari türbesi,
- Yenikapu Mevlevihânesi hânkahı ⁽¹¹⁾,
- Edirnekapusu haricinde Emir Buharî tekyesi,
- Yenikapu kurbünde Merkez Efendi tekyesi,
- Eğrikapu haricinde Seyyit Cemâleddin tekyesi,
- Eyüpte La'li-zâde türbesinde Nakşibendî tekyesi,
- Eyüpte Ca'fer Paşa türbesinde Hacı Yahyâ-yı Kadirî tekyesi,
- Eyüpte imâret kurbünde Yahya Efendi tekyesi,
- Eyüp civarında Şah Sultan tekyesi,
- Eyüpte Dökmeci mahallesinde Ümmî Sinan tekyesi,
- Eyüpte Dârü's-Saade Ağası medresesi civarında Şeyhü'l-islâm tekyesi,
- Eyüpte Dârü's-Saade Ağası medresesi civarında Baba Haydar Nakşibendî zâviyesi,
- Eyüpte Topçularda Emir Ağa-zâde zâviyesi,
- Eyüpte Ahmed Dede mescidinde nakşibendi İmam Arif Abdullah Efendi,
- Babahaydar mahallesinde Şeyhü'l-islâm tekyesi civârında Sertarîk-zâde tekyesi Şeyh Ömer Efendi (Bâ emri Hümâyün kayd olundu),
- Otakçılarda Arakıyyeci ⁽¹²⁾ başı mahallesinde Şeyh Seyyit Ahmed Efendi tekyesinin Şeyhi Seyyit Mustafa Efendi (Bâ Hatt-ı Hümâyün müceddeden kayd olundu Fi 25 11 sene 1201),
- Eyüpte Taşlıburunda Sa'dî tekyesi,
- İdrisköşkünde Özbek tekyesi,
- İdrisköşkünde Çolak Hasan Efendi tekyesi,
- İdrisköşkünde Çakmak Hasan Efendi tekyesi,
- İdrisköşkü civârında Karyağdı Baba tekyesi,
- Defterdâr iskelesinde Balçık tekyesi,

ETRÂF-I HÂRİC-İ SUR

- Hazret-i Ebû Eyyübü'l-Ensârî (radiyalahü anhü'l-Bârî) türbesi,

11) Mehmed Ziya, Yenikapı Mevlevihânesi, İstanbul, 1329.

12) Arakıyye, en çok dervişlerin giydiği yünden yapılmış bir cins külâh.

- Balçık iskelesinde Kadirî Lokmagöz-zâde tekyesi (Mahlûlünden Sultan Mehmed kolunda Atpazarında Kul Câmii derûnunda şeyh Seyyit İbrahim Efendiye nakl Dâli tekke olmadığını Nâsûhî-zâde Efendi inha eder),
- Otakçılarda Şeyh Murad nakşibendi tekyesi,
- Otakçılarda civarında Sivasî Efendi tekyesi,
- Otakçılarda Kayıkcı Şeyh Süleyman Efendi tekyesi,
- Otakçılarda Çayırbaşında Kolancı Şeyh Mehmed Efendi tekyesi,
- Eyüpte Nişancılarda Sertârîk-zâde tekyesi,
- Eyüpte Servi mahallesinde Matlabcı-zâdenin oğlu Yahya Efendi,
- Eyüpte Ahmed Dede mescidinde nakşibendi müezzîn Seyyit Mehmed Tahir Efendi (Mahlûlünden Rumeli Hisarında Molla Fenari mahallesinde nakşibendi Şeyh Mehmed zâviyesi Şeyhi Abdullah Efendiye nakl),
- Topkapusu haricinde Takyeci Câmii tekyesi,
- Edirnekapusu haricinde Mustafa Paşa tekyesi,
- Oluklubayır'da nakşibendi Hacı Ali Efendi tekyesi,
- Eğrikapuda Sipahi Dede zâviyesi (Sipahi Şeyh Ali Efendi tekyesidir ki fevt olmağla oğlu Seyyit Mehmed Şevki ismine tashih olunmuştur),
- Eyüpte Otakçılarda Şeyh Ali Efendi tekyesi,
- Eyüpte Şah Sultan tekyesinde Meydancı Dede Efendi (Fâtiş kolundan Mehmed Ağa câmii kurbünde Fazlı-zâde Şeyh Efendi mahlûlünden nakl),
- (Eyüpte Dökmecilerde Lokmagöz hulefâlarından Eş-şeyh Mehmed Sabri Efendi tekyesi- Fâtiş kolunda Eğrikapu kurbünde Sinan câmiinde Şeyh Hasan Efendi dervişlerinden Hüseyin Dede mahlûlünden nakl).

NEFS-İ ÜSKÜDAR VE ETRÂF-I O VE SEVÂHİL-İ ANADOLU

- Üsküdar'da Hüdâyî Aziz Mahmud Efendi hânkahı,
- Üsküdar'da Selâmi Efendi tekyesi,
- Üsküdar'da İskender Baba tekyesi,
- Üsküdar'da Doğancılarda Nasuhî Efendi tekyesi,
- Doğancılarda Raûfî Efendi tekyesi,
- Ağa hamamı kurbünde Seyyit Feyzullah Efendi tekyesi,
- Salacak iskelesinde Etyemez Kâdirîler tekyesi,
- İnadiye ittisalinde Bandırmalı-zâde Haşim Efendi tekyesi,
- Karacaahmed Sultan tekyesi,
- Tâbutcularda Saçlı Hüseyin Efendi tekyesi,
- Tâbutcular civârında Abdülhay Efendi zâviyesi,
- Akyapıda Hacı Dede tekyesinde Şeyh Sadık Efendi tekyesi (Bâ Hatt-ı Hümâyun kayd olunmuştur Fi gurre-i M. sene 1202),
- Atpazarı kurbünde halveti Şeyh Mustafa Efendi tekyesi,
- Eski Menzilhânede Rûfâî tekyesi,
- Toygar mahallesinde Kalender Mehmed Efendi tekyesi,
- Hayranlı mezarında Acıbadem tekyesi,
- Tenbeller mahallesinde Tenbeller tekyesi,
- Valde-i atîk bîmârhânesi yokuşunda kadirî Kasım Efendi tekyesi Şeyhi,
- Alacaminare kurbünde Nakşibendi tekyesi,
- Çinili Hamam kurbünde Ümmî Ahmed Efendi tekyesi,
- Çavuşbaşı deresinde Çamlıcalı İdris Efendi tekyesi,
- Bülbül deresinde Özbek Hacı Hoca tekyesi,
- Valde-i cedîd civarında Cemâlî hali-fesi tekyesi,

- Balaban İskelesinde Sa'di Yağcı-zâde tekyesi,
- Selâmi tekyesi civarında Feyzullah Efendi tekyesi,
- Salacak iskelesinde Akşemseddin zâviyesi,
- Edhemî Mehmed Efendi zâviyedârı (13) Seyyit Hasib Efendi,
- Ayazmada Mîrâhûr câmii derûnunda Şeyh Mustafa Efendi zâviyesi,
- Pazarbaşı mahallesinde Şeyh Ahmed Kartal zâviyesi,
- Pazarbaşı mahallesinde Çavuşbaşı çeşmesinde Şeyh Fenâyî Efendi tekyesi,
- Üsküdar'da Devâtçılarda (14) Abdüşükûr Efendi tekyesi,
- Bülbül Deresinde Divân-ı Özbek tekyesi,
- Bülbül Deresinde Şeyh derûnunda Devâtçı-zâde tekyesi,
- Bâli mahallesinde Cedîd Hacı Dede tekyesi (İnadiye kurbünde Bâli Çavuş mescidinde olan zâviye be-dest Seyyit Hasib Efendi),
- Atpazarında Saçlı Halil Efendi zâviyesi,
- Kısıklı'da Şeyh Halil Efendi zâviyesi,
- Bulgurluda Hüdâyî Mahmud Efendinin musallâsı şeyhi,
- Aziz Mahmud Efendi neslinden Seyyit Abdülvehhab Efendi,
- Bulgurlu mescidi kurbünde Şeyh İbrahim Efendi,
- Öküz limanında Yarımca Baba tekyesi,
- Nerdibânlı (merdivenli) karyesinde Gadni Dede tekyesi,
- Miskinler tekyesi,
- Beğkozda Hafız Efendi tekyesi,
- Beğkozda Mehmed Kethüdâ binâsı Şeyh Süleyman tekyesi,
- (İnadiye kurbünde Şeyh Tulûî tekyesi),
- (Alacaminare kurbünde Kandilî-zâde tarîk-i nakşibendiyeden Şeyh İsmail Efendiye),

ETRÂF-I KASIMPAŞA VE GALATA VE TOPHANE VE SEVÂHİL-İ RUM-ELİ

- Kasımpaşada Hüsameddin Uşşakî hânkahı,
- Kasımpaşa Mevlevihânesi,
- Mevlevihâne civarında Şeyh Yahya Efendi tekyesi,
- Kasımpaşada Kulaksızda Seyyit Haşim Efendi tekyesi,
- Tatavlıda Bedevîler tekyesi,
- Hacı Ferhad mahallesinde Hakkak Şeyh Musa zâviyesi,
- Okmeydanı kurbünde Piyale Paşa tekyesi,
- Piyale Paşada Ali Baba tekyesi,
- Küçükpiyale Paşada Paşmakçı Ali Efendi tekyesi,
- Okmeydanında Sinan Paşada Hamdi Efendi tekyesi,
- Südlücede Şeyh İshak Cemaleddin Karamanî tekyesi,
- Südlücede Özbek Şeyhi Uyûnî tekyesi,
- Karaağaçda Bektaşî Ali Baba zâviyesi,
- Galata Mevlevihânesi hânkahı,
- Mevlevihâne civarında nakşibendi Seyyit Emin Efendi (Tarîk-i nakşibendiyeden Saraçhâne başında Sa'id Efendi tekyesine ta'yin olunmağla Sultan Mehmed koluna nakl ve bu mahalle şerh verildi Şeyh Süleyman Efendi Fi 25 M sene 202),
- Kurşunlu Mahzen tekyesi,
- Tophânede Kâdirî Şeyh İsmail Rumî hankahı,
- Tophâne kapusunda Mağribî Ali Dede tekyesi şeyhi Hamid Efendi (Hamid Efendi vefatı mahlûlünden bâ işâret-i aliyye Mehmed Atullah Efendiye tevcih olunmağla ismine tashih olunmuştur Fi 17. 4. sene 1201 - Badehu vefatına Hüdâyî Mahmud Efendi hânkahı imamı Hafız Şeyh İbrahim Efen-

13) Zâviyedâr, küçük tekke şeyhi, ayrıca misafirhanelerde hizmet eden kimse.

14) Devât veya divit, yazı hokka ve kalemini ihtiva eden mahfaza.

- diye tevcih olunmuştur Fi 13. 11. 1208. Bâ işâret-i aliyye ve bâ rûûs-u Hü-mâyûn),
- Tophânede Sakabaşı mahallesinde Gülşenî Tatar Efendi tekyesi,
 - Tophânede Çavuşbaşı iskelesinde İlyas tekyesi,
 - Tophânede Kârhâne kurbünde Karabaş tekyesi,
 - Fındıklıda Keşfi Ca'fer Efendi tekyesi,
 - Kasımpaşada Hacı Ahmed mahallesinde nakşibendî Muhammediyehân Seyyit Ali Efendi,
 - Dolmabağçede Attar Mustafa Efendi tekyesi,
 - Beşiktaş Mevlevihânesi hânkahı,
 - Mevlevihâne kurbünde Yahya Efendi tekyesi,
 - Beşiktaşda nakşibendi Dülger-zâde tekyesi,
 - Beşiktaşda Mâçika tekyesi,
 - Rumeli Hisarında Durmuş Dede tekyesi,
 - Rumeli Hisarında Şehidlerde Ali Baba tekyesi,

- Yeniköyde İsmail Efendi tekyesi,
- Hasköyde Fıstıklı tekyesi,
- Kasımpaşada İbadullah mahallesinde Doğramacı-zâde tekyesi,
- Mevlevihâne kurbünde Yahya Efendi-zâde Seyyit Mustafa Efendi,
- Mîrgûnođlu'nda Kâdirîler tekyesi (Bâ izn-i Hümayun kayd olundu),
- (Rumeli Hisarında Molla Fenâri mahallesinde nalbur Şeyh Mehmed Efendi zâviyedârı nakşibendi Şeyh Abdullah Efendi - Eyüp kolunda Ahmed Dede mescidinde Müezzin Tahir Efendi mahlûlünden nakl 0 11 sene 1205).

YEKÛN TEKÂYÂ VE ZEVÂYÂ

Aded

229

1 zam Fi beherine 10 guruş

230

3 zam

Bihasap 2330 guruş ma'a zam